

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 3 (526)

Fredagen den 21 januari 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 61 47. Rikstelef. 16 46.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lös:n:r endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.

Emilie Kullman.

Bland den rika öfversättningslitteratur, hvarunder på sistone våra stackars bokhyllor hota att digna, har den engelska börjat intaga en allt mer förhärskande plats på de öfriga romanfabricerande ländernas bekostnad. Man hade förlåtligt nog börjat tröttna på de i renaste Neu-Ruppinstil hållna pickeltyska författarefirmornas machverk såväl som på Galliens ängsligt analytiska konstskapelser, hvars hufvudbetingelser att intressera mindre hvilade på deras *sens morale* än på den mera negativa egenskapen att vara kemiskt *sans morale*. Vidkommande den rika anglosachsiska literaturen inregistrerades den mera strängt än rättvist under det hopplösa särmärket: missromaner. Ty trots det myckna talet om »afståndens bortfallande» hade vi för endast ett årtionde sedan fasligt litet reda på Britannien, och för det allmänna folkmedvetandet kvarstår väl ännu i dag dess befolkning i de gamla fastslagna föreställningarna: å ena sidan den taniga, rödhåriga missen med tandborstskäft till framtänder jämte de guldbågade glasögonen och det oundvikliga sidenparaplyet samt å den andra den storrutige, rödnäbbade pyramidklättraren med Bædeker under armen, souveraigns i byxfickan och God dam på läpparne.

Bladet skulle emellertid vända sig, så att det i vitterlek förbisedda öriket slutligen skulle få sitt ord med på stämman. Och under de senare åren har en lång rad af dess mest representativa skrift-

ställare i välgjorda svenska gångkläder blifvit föreställd för en i förstone skäligen kylig, men småningom särdeles välvillig svensk publik. Vi behöfva endast nämna Walter Besant, Hall Caine, Jerome K. Jerome, Conan Doyle, Oscar Wilde, Marie Corelli, Edna Lyall samt lejonet bland dem alla Rudyard Kipling, »den indiske trollkarlen», hvilken vid tjugutre års ålder lade hela den engelsktalande publiken till sina fötter för att slutligen, trött på guld och ära och hela härligheten, likt sin oförgätligaste hjälte Dick Heldar längta tillbaka till den sorglösa obemärktheten under tropikernas glödande sol eller i djungelns äfventyrsfyllda clair-obscuré.

En af dem, som mest oförtutret bidragit till att på svenska öfverflytta den anglosachsiska literaturens förnämligare alster, måste vi med fog anse henne vara, hvars bild vi i dag hafva åran presentera för Iduns läsarinor. Det är i sanning ett ansenligt verk fröken Kullman har bakom sig, ty alltsedan hon för nio år sedan debuterade med Thelma, har hon hunnit sända ut i bokvärlden icke mindre än trettiofem romaner, hvaraf tolf ensamt af hennes väninna, den oss alla välbekanta miss Marie Corelli. Att vid en sådan massproduktion kvaliteten skulle löpa fara att blifva ställd i skuggan af kvantiteten, vore väl något, som låge nära till hands, hvarförutom härvidlag det så kallade *tigersystemet* borde vara mycket frestande. »Tigersystemet», hvad är det? frå-

Otron har två döttrar; den ena frågar huru, den andra heter hvarför.

J. A. Bengel.

gar ni med den heliga enfald, som är deras, hvilka aldrig skådat bakom författarevärldens diskreta slöja. Jo, min naivaste vän, härmed menas det, att mycket anlitade öfversättare — inte i vårt land, förstås, men öfverallt annorstädes — vända sig till en tiger, inte ett sådant där strimmigt odjur, som är hvarje menageriägares stolthet, utan en rät och slät människa, den där i första hand och för en ringa penning åtager sig att tolka arbetet i fråga, hvilket sedan vederbörligen retucheras af den, hvars namn läses å titelbladet liksom på arvodeskvittot i förläggarens kassaskåp. Detta förfaringssätt är mycket gängse exempelvis i Frankrike, där till och med celebre författare mot en måttlig erkänsla af några tusen francs sätta sin signatur på ett af sina dunklare kollegers snillefoster för att göra det säljbart. Gamle Dumas hade mycket i den där vägen på sitt rymliga samvete.

Vidkommande fröken Kullmans öfversättningar är dock all dylik humbug absolut utesluten. Ty hvarje särskildt arbete af hennes hand är ett verk af den ärligaste och pietetsfullaste omsorg om bibehållandet af originalets alla egendomligheter och karaktäristiska vändningar, på samma gång den svenska texten aldrig ger intryck af att vara på något sätt »hopkommen». Dock, detta är ju aldeles öfverflödigt att betona, då tvifvelsutänkningsparten af våra läsarinor känner det af egen erfarenhet.

Som sagdt är det företrädesvis Marie Corellis skrifter fröken Kullman älskat att öfversätta, och henne ensam tillkommer äfven äran af att hafva gjort oss förtrogna med denna visserligen excentriska, men djuptänkta och varmhjärtade författarinna, hvilken näst efter sitt eget land räknar vårt såsom det där bäst vetat uppskatta arten af hennes konst. Det är ju endast några veckor sedan »Den mäktige atomen» utkom, och framemot vårsidan blir miss Corellis allra sista arbete Ziska äfvenledes tillgängligt på vårt modersmål.

Men om vi genomgå den lilla bok, där fröken Kullman väl småningom skall fylla hvarje sida med titeln på en ny engelsk roman tolkad på svenska, finna vi äfven en mängd andra namn såsom Grant Allen, Edna Lyall, Mrs Meade och Marion Crawford, hvars senaste novell: A rose of yesterday just är under »tillverkning» samt snart torde utkomma af trycket. För hennes eminenta talang som öfversättarinna talar dock kanske allra bäst den mängd skilda förläggarefirmor, hvilka vetat försäkra sig om hennes medverkan, först och främst herr Skoglund, på hvars förlag som bekant Marie Corellis samtliga arbeten utkommit, samt dessutom Fahlerantz & Comp., Norstedt & söner, Wahlström & Widstrand m. fl. m. fl.

Förutom sin rastlösa verksamhet som öfversättarinna drifver fröken Kullman därjämte äfven en annan, kanske en smula mindre intressant, men säkerligen mera lukrativ — gissa hvad. Jag medger, att det verkligen inte ligger så nära till hands att hitta på, det fröken Kullmans andra vitæ genus sedan sex år tillbaka är — en

blomstrande kolaffär. Säkerligen är hon Stockholms, ja, jag undrar, om man inte skulle kunna säga — hela Sveriges enda kvinnliga handlande inom denna bransch, och många af hennes kunder, hvilka läst hennes förträffliga tolkningar af främmande författare, hafva ofta fallit i en lätt förklarlig häpnad öfver att se samma namn under en lakonisk kolräkning som på titelbladet till exempelvis den fantasirika, af österlandets trånande poesi fyllda Ardath.

Hon har aldrig debuterat som författarinna samt påstår sig ej heller kunna göra det — mais souvent femme varie, säger ordspråket. För öfrigt måste ju öfversättaren ständigt i viss mån vara författare liksom författaren väl är att betrakta såsom en slags öfversättare, den där har att tolka hjärtats och fantasiens språk, hvarvid det ofta är kvistigt nog att vara grundtexten trogen. »Mina vackraste verser äro de jag aldrig skrifvit,» utbrister Sully-Prudhomme någonstades, och världslitteraturen öfverflödar af dylika missmodiga utgjutelser öfver oförmågan att låta det skrifna blifva ett eko af det tänkta.

Ehuru således i sin person förenande »blåstrumpan» och »kolhandlaren», ger dock fröken Kullman ej intryck af någondera, och däri sätter hon sin stolthet. Kvinnoemancipationens koryfée hafva aldrig lyckats väcka hennes intresse eller förvärfva hennes medverkan, och hon afskyr hjärtligt den moderna kvinnotyp, hvars sträfvan går ut på att förflytta stödet för sina rättigheter från mannens ridderlighetskänsla till kodificerade lagparagrafer.

Mari Mihi.

Où est la femme?

Nog har du frågan hört: Où est la femme? när något brott af mannen är bedrifvet, där han står ensam med sin dom och skam, men dock en kvinna kanske var motivet.

Où est la femme? jag ville fråga ock, fast i en annan mening: när det gäller att dryfta barns och kvinnors väl, men dock det mannen är, som ensam utslag fäller.

Où est la femme, där hon likväl förnämst sin insats göra borde just som kvinna — för mänsklighetens lifsintressen främst i striden gå att nya riken vinna.

Af kvinnan finner man knappt än ett spår så inom kyrka som i stat och rike, hon ännu bidande på tillväxt står, att äfven där få varda mannens like.

En plats i världen finnes ju ändå, där kvinnan verka »fått» i alla tider: till nödens boningar hon städs fått gå att hjälpa och att trösta den som lider — —

Men frågan var ju, som vi ha förstått, att när det mannen gäller, kvinnan klandra.

Ja, hennes skuld är stor, men — hennes blott? Nej, man och kvinna lida för hvarandra.

Où est la femme? jag därför frågar än: vid mannens sida — svaret evigt blifver: ej blott att njutas, men förstås som vän, först då hon själf förståelse ock gifver.

Det »hulda väsen» mannen finna vill uti sin lefnads följeslagarinna, skall ingenting för henne finnas till af det, som mannen akta värdt att vinna?

Jag vet en man, som oförsagd och god i striden gick för hvad han ädlast tänkte. En älskad kvinna vid hans sida stod, som, stark och god, åt samma mål sig skänkte.

Han segrar vann. Men mattades hans arm och stod han ensam, oförstådd och slagen, hon såren läkte, göt uti hans barm ånyo hopp och mod att möta dagen.

När hälst jag honom gladt såg träda fram att kämpa för hvad han som rätt förklarar, jag tänkte — fråga nu: Où est la femme? — Hvad tror du då den mannen skulle svarat?
Steffen.

Gif akt på allarmsignalen!

»Våra kropps krafter hafva vissa begränsningar; om vi våga ignorera det, få vi dyrt plikta för vår förmånenhet.»

Man hör ofta sägas om en kvinna, som befinner sig i en ansvarsfull och uppfordrande ställning, antingen som familjemoder, föreståndarinna för någon större publik anstalt eller dylikt: Hvad hon ser öfveransträngd ut! Hon har allt för mycket om sig. Hon blir tolalt utarbetad o. s. v. Efter ett sådant uttalande anse sig hennes vänner ha fullgjort allt hvad på dem ankommer, och det blir vid det gamla. Men en vacker dag tillstöter någon i sig själf obetydlig tillfällighet, en förkylning kommer, och den öfveransträngda, utarbetade personen träder ut ur den verkningsskrets, där hon trodde sig oumbärlig. En annan intager hennes plats, fyller tomrummet, ikläder sig samma ansvar och plikter för att i sin ordning, utsliten och gammal i fortid, kanske äfven hon i sin bästa ålder sänkas i sin graf.

Det är ett sorgligt, men obestridligt faktum att det nästan alltid är den villiga hästen, som blir för hårdt körd. Den istadiga, som slår bakut, när lasset är för tungt, får det lättadt. Utan att emellertid kunna annat än ogilla, att den mänskliga dragaren använder samma tillvägagångssätt som den istadiga hästen, vilja vi dock framhålla nödvändigheten af, att han får sig vissa arbetslindringar beviljade. Människokroppen är en maskin, garanterad att under gynnsamma villkor fullgöra sina förrättningar under en viss tid, men olik andra maskiner däri, att

den äger förmåga att själf taga skadan igen efter brukningen, om den blott får hvila. Huru ofta åsidosättes ej denna hvila! »Il ne faut pas brutaliser la machine,» säger fransmannen just med afseende på den mänskliga organismen. Det vore önskvärdt, att detta förträffliga råd hörsammades såväl hvad beträffar de uppburna och framgångsrika som de underskattade, men därför ej mindre behöfliga husmödrarna. Men huru handla vi? Vissa tecken tyda på, att fara är för handen: alarmsignal har blifvit gifven. Helt visst skulle man lystra till en sådan signal, om den gällde ens egen- dom eller ens husdjur, och låta den tjäna sig till efter rättelse, men när den gäller en själf och ens närmaste, ger man ej akt på den. Vissa sysselsättningar börja medföra hufvudvärk, sömnlöshet, retlighet — detta är tecken, att kroppen är öfveranstängd och behöfver hvila. Den kärnfriska vill gärna förklara dessa tecken som kin- kighet och otålighet, och den angripna vill ej alltid erkänna dem. Det ser ut, som vore det lättare att trotsa eller vänja sig vid dem än att skänka dem skyldig upp- märksamhet. Alltså: signalen lämnas opå- aktad, och katastrofen underlåter ej att inträffa. Den sjuka dukar under och blir oförmögen till arbete under sin återstående lifstid eller bäddas ned i en för tidig graf.

Ett ganska vanligt sätt är att på hela släktet tillämpa teorier hämtade från en enskild individ. Man säger: min mor gjorde så och så, utförde allt det, som du nu har att utföra, och lefde till åttio år, utan att någonsin vara sjuk eller öfveranstängd. Detta må vara ett aldrig så visst faktum i och för sig, så utgör det likväl ej något prejudikat för en annan individ i andra förhållanden.

Det obesvärade sätt, hvarpå värdefulla och man kunde tycka för de sina nästan oundgängliga personer tillåtas försvinna från jorden, i all synnerhet på landsbygden och bland en mindre upplyst befolkning, väcker iakttagarens häpnad. Kanhända ligger till grund för detta förhållande en omedveten fatalism: »Det som skall ske, det sker.» Eller ock den fasta förtröstan, att Försynen ej skall tillställa en så stor olycka. Sålunda kvarstannar den bröstsjuke i ett rum, där han är utsatt för iskalla pustar, hvar gång dörren öppnas, och den nervsjuke enerveras fortfarande än ytterligare af barnskrik, vagns- buller och annat slammer, till dess han ut- brister: »Gud gifve jag vore i min graf!»

Att bota en sjukdom är oftast förenadt med stora kostnader, mycket besvär och mycken tidspillan. »Om jag bara vetat, om jag förstätt förut,» äro uttryck, som ej sällan höras. Men hvarför förstod man ej, när signalen gafs på ett ganska tydligt sätt? Mycket mindre hade fordrats för att före- komma sjukdomen. Sömnlösheten hade må- hända afhjälpts med mera rörelse i fria luften, men i stället fortsatte man med sitt stillasittande innelif; känslan af trötthet hade kunnat motverkas med mera stärkande föda och en timmes hvila midt på dagen, men man försummade dessa medel, och nu får man dyrt plikta för sina uraktilätenhets- synder.

När en husmor är utarbetad, heter det: Snart ha vi sommaren här, då får hon komma till landet och hvila sig. Men när denna hvila skall uttagas midt uppe i en talrik familj och under de ökade bestyr, omtankar och olägenheter en vistelse på

ett sommarnöje med dess många obekvämlig- heter medför, blir under en sådan sommar- vistelse på landet en husmors tillstånd snarare försämradt än förbättradt. Hvem har ej hört en trött husmor säga, när hon en eller annan gång fått intaga en måltid på en restaurant: Hvad det är skönt att ej veta, hvad det skall bli för mat! Detta är ett behag, som mängen kvinna ej får njuta af från sin bröllopsdag till sin begravnings- dag.

Till sist ett exempel ur lifvet, manande till efterföljd för dem, som hafva råd; för den mindre bemedlade kan ju själfva sät- tet varieras. En hustru, som kände att krafterna började svika henne — hon led af sömnlöshet, nervsvaghet och blodbrist — beslöt sig för att tala med sin man härom. Han var en god, välmående, men föga iakttagande man, som beklagade sig en smula öfver att hafva en sjuklig hustru, och som var mycket färdig att anställa jämförelser mellan den nuvarande klena generationen och sin mors kraftfullare släkte. Hustrun sade helt enkelt: »Jag är öfveranstängd och känner mig aldeles förbi; jag är öfver- tygad om, att jag ej kommer att lefva länge, om jag ej får fullständig hvila under några månader. Men jag vet ju, att mitt lif är af värde både för dig och barnen, därför ber jag dig hjälpa mig att rädda det. Hvad jag behöfver är att få afkasta mig alla om- sorger och en tid känna mig fullkomligt oansvarig. Stannar jag kvar i hemmet, går allt i sin gamla gång och jag förrättar mina dagliga sysslor. Jag vill därför lämna det. Men då kommer den tanken att plåga mig, att andra vansköta det, jag ber dig därför att för några månader upplösa hemmet.» Hennes man gick in på hennes önskan, inackorderade barnen hos bekanta, afske- dade tjänarna och flyttade själf till ett ho- tell. Hustrun reste utomlands med en äldre väninna, och under fyra månader stod hem- met stängdt. Vid slutet af denna tid åter- kom hon stärkt, ja, förnyad till kropp och själ, kännande sig tio år yngre och nu iständsatt att utan minsta svårighet åter- taga det ansvar och iklåda sig de plikter, som före hennes hvilotid böjde henne till jorden, hvilket bevisar, säger den engelska tidning, ur hvilken vi hämtat denna tänk- värda uppsats, att den mänskliga mekanis- men behöfver mellantider af översksamhet och reparation fullt ut lika mycket som ett ångfartyg eller ett lokomotiv.

När de fara...

När helgens dagar svunnit, när vaxljusen i gra- nen brunnit ut, då blir det en så tungt och vemodigt i håg. Då stundar det ju till uppbrott, då skola de bort igen, våra kära.

Glada kommo de till det gamla hemmet, när den välsignade högtiden lyste sin frid, glada trädde de in under det låga taket; de blefvo barn som förr, strax de hunnit inom prästgårdsdörren. Ja, de blefvo barn — de fröjdade sig åt de runda julkusarne, åt de härliga julkappsrimmen och först och sist åt granen med dess ljus och dess stjärna.

Hur har det icke varit glädje i vår gamla präst- gårdssal under dessa nu svunna helgdagar! Alla dessa långa kvällar kring det stora, runda bor- det, alla dessa ljusa stunder, då glada julpolskor ljödo från violin och piano, alla dessa tysta dröm- merier öfver Snoilskys dikter och Melins Snö-

hvit, allt skämt och allt löje, alla tokerier och allt prat, all värme och all trefnad — det var som en saga alltsammans!

Men nu är sagan slut, nu är visan sjungen, helg har bytts i söken.

Tung var den dagen, då de skulle fara. Man ville knappt tro, att det var sant, att de nu skulle hän igen. Det var ju som hade de kom- mit i går. Men när de gamla hästarne, Atis och Camilla, stodo vid trappan och reseffekterna stuf- vades in — då förstod man, att det måste vara så, då förstod man, att nu var glädjen slut för denna gång. Man hann blott säga ett tack för allt — så voro de borta.

Det kändes så tomt att komma in i vår gamla sal igen. Det var som ljöd det från allt i rum- met i sakta hviskning: Hvar äro de, våra vän- ner, hvarför stannade de ej hos oss? Ja, hvarför stannade de ej kvar i den ljusa fristaden, hvar- för lämnade de oss ensamma? så genljöd det inne i lågen. Och man vågade knappt se åt det tom- ma hörnet, där nyss granen stod, vännen från vår skog, den käre vännen, som lyst så många vackra tankar in i vår själ, och omkring hvilken vi nyss alla voro samlade.

Hur är det manne, när vi närmast tända julens träd? Gud allena vet. Skola vi väl då få samlas på nytt, samlas som glada barn, samlas *alla*? Ja, så fråga vi, så undra vi. — Och så undras och spörjes det icke blott hos oss, utan i tusende andra trefna hem, där saknaden efter de kära kännes tung, där man i hela dess vidd känt det vemod, som slutet inne i dessa tre sorgsna ord: »När de fara...»

Adi.

Parisiskor.

Några iakttagelser och reflexioner af en psykolog.

»En effet, la femme en France est un homme, mais passé à l'alambic, raffiné et concentré. Elles ont notre initiative, notre vivacité militaire, notre goût pour la société, notre besoin de paraitre, notre passion pour l'amusement, mais plus nerveusement et avec un élan plus fort.»
H. Taine: Graindorge.

Jag gick i morse ut med den föresat- sen att under min vanliga promenad i Luxembourg-trädgården tänka ut planen till en uppsats om det ämne, som angifves genom ofvanstående rubrik.

Ett fjärdedels år har jag nu vistats i Paris. Jag borde väl då veta något om det intressanta ämne, som heter *parisiskan*. Egentligen lärt känna någon parisiska, för- troligt och personligen, har jag väl knap- past gjort; men jag har dagligen sett pari- siskor i deras hem och på boulevarden, un- der deras arbete och deras nöjen. Och så- som något litet psykolog har jag naturligen ej kunnat undgå att generalisera mina in- tryck och bilda mig en viss allmän mening om den parisiska kvinnotypen.

Men ligger icke just faran för misstag i den där benägenheten att generalisera? Och vunna iakttagelser äro ju allesamman bra ytliga, jag menar, äro mera det franska lif- vets utsidor, som turisterna kan se, än det inre lif, som man lär känna blott efter mångårig samvaro.

Så kritiserade jag mig själf och var nära att uppgifva hela min plan.

Men så slog jag mig ned på en af bän- karna. Morgondimman låg ännu som ett lätt flor öfver de aföfvade trädens eteriska filigransverk. Stoluthyrerskan gick redan

beskäftigt och räknade in sina nummer. En mondaine dame skred förbi, elegant, lätt, fin och likgiltig. Ett par studenter kommo i lifligt samspråk med en ung flicka, som såg ut som deras kamrat, käck, fri och nervöst liffig. Och en arbeterska klampade förbi i sina träskor och med en tung börda på hufvudet.

Nej, ämnet är verkligen för lockande! Jag kallar det icke »Parisiskan» utan »Parisiskor» och har ju då redan genom titeln angifvit, att jag icke vill påstå, att mitt försök till karaktäristik gäller alla Evas döttrar vid Seine, utan blott några af dem — dem, som jag varit i tillfälle att särskildt iakttaga —; och så säger jag uttryckligen ifrån, att det endast är några månaders erfarenhet i Paris, som står mig till buds.

Och då kanske jag vågar ge mig in på ämnet, men blott med samma anspråk, som när man efter en resa i muntligt samtal återger sina intryck.

* * *

Såsom motto har jag satt några rader af *Taine*, därför att de i själfva verket ock innehålla den allmänna mening, till hvilken jag kommit rörande grundtypen för de franska kvinnor, jag sett. Den skarpsynte franske psykologen har, synes det mig, just träffat det väsentliga, då han sammanställer parisiskan med de parisiska männen, tillägger henne samma företagsamhet, lifighet, sällskaplighet, nöjeslystnad och begär att synas, men i stegrad grad, nervösare och med, så att säga, mera flykt. (Ni märker, att jag ej rätt finner några svenska ord, som fullt återgifva *Taines* fras: egentligen kan man ej rätt karaktärisera parisiskan annat än på franska. Vi sakna där hemma den ifrågavarande verkligheten, ej under då, att vi ock sakna de motsvarande orden.)

Nordbon frapperas genast under sin första dag i Paris af den stora olikheten mellan de kvinnor, han här ser, och den kvinnotyp han för med sig i sitt hjärta hemifrån. Och jag tror, att den förnämsta olikheten är antydd genom de citerade orden af *Taine*.

Där hemma förbinda vi alltid med tanken kvinna mer eller mindre föreställningen om en viss passivitet, mottaglighet, snarare än företagsamhet, blid böjlighet snarare än begär att leda. Jag vill visst icke säga, att icke våra svenska kvinnor både kunna verka och härskas, men de göra det snarast genom att man ej märker det. Här däremot har man ett så starkt intryck af att kvinnan är den aktiva, mannen den som tager emot och följer med.

På gatan i *Quartier Latin* är det tydligen »l'étudiante» som kurtiserar »l'étudiant». I butiken sitter frun med befallande min vid kassan, under det att mannen beskäftigt öppnar dörren för kunden. Och i salongen ledes konversationen helt och hållet af madame; monsieur spelar blott en underordnad roll bland alla de andra i den krets, som bildats kring henne.

Och i alla de skådespel, som jag under dessa månader här sett på Paris teatrar, har jag blott haft bekräftelse på denna iakttagelse. I de sociala dramerna för dagen är det enligt regeln kvinnan, som i det afgörande ögonblicket med sina entusiastiska ord först tämjer arbetaremassorna och sedan kastar in dem i den blodiga strejkkampen. Och i kärleksscenerna på samma sätt; hon är det, som de nutida författarna låta högljudt ropa ut kärlekens ständigt

unga lofsång; ja, ofta faller rent af på hennes lott friare-rollen.

Detta sistnämnda verkar på den nordiske iakttagaren både förvånande och fränstötande. Särskildt starkt var detta intryck hos mig, då jag såg »*le Repas du lion*», François de Curels mycket omtalade drama på Théâtre Antoine.

»Hjälten» i detta sociala drama är en ung man, son af en förnäm familj, men som af vissa anledningar kommer att uppträda såsom socialistisk folkledare. En ung flicka af folket förälskar sig i honom. Och i en scen, som brännt sig in i mitt minne, gör hon honom sin kärleksförklaring. Det fanns intet direkt stötande i hennes ord, men jag vet ej hvad det var i hennes blick, i hennes min, i hela hennes sätt, som gaf mig intryck, som om hon — hade klädt af sig, blottat hela sin kvinnlighet. Jag är säker på, att den franska publiken ej hade något af detta intryck. För dem var scenen helt naturlig. Men för svensken, som satt där bland dem, med helt andra föreställningar om kvinnan, — för mig var denna kvinnas aktiva roll i erotiken något i hög grad stötande.

Min mening är härmed alls icke att fälla något nedsättande omdöme om de franska kvinnorna. Jag konstaterar blott ett drag i deras karaktäristik. Det har säkert sina historiska och psykologiska orsaker, lika väl som den nordiska kvinnans motsatta kynne sina.

Men skillnaden är så stor, att en fransk *ingénue* aldrig på mig kan göra intrycket af illusion. Och äfven utom teatern kan detta förleda mig att allt för ofta inför den parisiska ungdomen komma att tänka på det stränga slagordet »*demi-vierges*».

Och jag lockas till spekulation öfver raserens öden: är ej manne denna sorts emancipation bland de franska kvinnorna ett dekadastecken för nationen? Betecknar ej den germanska kvinnotypen i detta hänseende ett yngre, friskare stadium i folkutvecklingen?

Jag uppkastar spörsmålet, men jag har icke svaret färdigt.

* * *

Men å andra sidan tror jag ock, att i det anförda draget ligger något af parisiskans styrka.

Denna aktiva roll ger henne den säkerhet, som kanske är en af de förnämsta förklaringsgrunderna till det oförlikneliga behag, som präglar hela hennes varelse.

Jag var på en populär föreläsning för arbetare härom kvällen. Karlarna sågo tårda, böjda ut, kufvade af det hårda kroppsarbetets ok, otympliga och simpla. Men deras hustrur och döttrar! Flere af dem voro ytterst torftigt klädda, men ändå hvilken grace! Hade man fått se ett par af dessa arbetarehustrur i Sverige, skulle man ha trott, att de voro förklädda damer af värld, — så nästan majestätiska voro deras later, så smaksäkra deras dräkter, trots att de hvarken voro hela eller rena. Men det är, när man icke ett ögonblick tviflar på sin egen personlighet, som man får denna harmoni öfver sitt utseende.

Och hvad är väl hemligheten i den franska salongsdamens oöfverträffliga konversation, om ej samma säkerhet på sig själf.

Åh, hon är i det hänseendet oförlikneligen gamla vittra dam, som jag så ofta haft nöjet att höra kåsera. Hon har en

färdig mening om allt. Jag har visserligen, på mitt fackområde flere gånger försökt motsäga henne. Men tror ni jag någonsin fått rätt. Åh nej, jag har alltid till sist måst retirera inför det säkra leende, vid hvilket man underförstår.

— Ah, hvad de äro löjliga, dessa lärda herrar, som förgäfvos söka med sina abstrakta teorier fatta, hvad vi kvinnor veta genom naturlig instinkt — — —

Och jag har verkligen blifvit så pass fransman, att jag insett min skyldighet att säga

— *C'est bien possible, madame, que je me trompe.*

* * *

Taine har dock också rätt i, att parisiskans aktivitet har en svag punkt: nervositeten.

Ah, hvad flertalet af parisiskorna se bräckliga ut, enerverade. Ni har säkert hört sägas, att parisiskornas fot är förtjusande liten. Vet ni, hvarför den är det? Därför att hela hennes kropp är svagt utvecklad. Hon är merendels så mager, så späd.

Och jag har en gång i en salong åhört en konversation af mondaine pariser-damer, som gjorde ett nästan pinsamt intryck af nervositet.

Samtalet var fjäderlätt i sin ytterliga elegans. Orden fladdrade som fjärilar från tanke till tanke.

Men bland de närvarande var en schweizare, en medelålders man med kalvinistiskt allvar och något vetenskapliga tankevanor. Han tog upp ett samtalsämne och sökte därom säga sin mening. Men han hade knappt kommit till hälften i sin andra sats, förr än damernas konversation redan fladdrat öfver till ett helt annat ämne. Han ansåg sig vara skyldig att upprepade gånger göra om försöket med andra frågor. Men alltid samma utgång, — damernas lättfotade idé-associationer löpte ständigt från honom; och hans ord stannade halfutsagda, han måste åter tystna och litet förvånad se sig omkring.

* * *

När jag nu efteråt läser igenom mitt kåseri, får jag ett intryck af, att jag varit för sträng mot parisiskorna. Det kan se ut, som om jag snarare velat kritisera än karaktärisera dem. Och mellan raderna läsa ni säkert, att jag trots all den parisiska gracen tycker, att svenskorna äro mycket mera verkliga kvinnor.

Men har *Iduns* publik rättighet att förebrå mig denna partiskhet?

Felet är icke mitt, ärade läsarinor!

Paris i januari 1898.

Esse.

«Familjemeddelanden».

Under rubriken »Familjemeddelanden» ha vi anslagit en bestämd plats på andra sidan i vår annonsbilaga för s. k. legala annonser och för dem fastställt ett pris, som rätt mycket understiger vårt annans beräknade annonspris, eller för födelse-, förlofnings- och vigselannons kr. 1: 50 och för dödsannons inom ram kr. 5: — ett pris som måste betraktas som synnerligen moderat, då hänsyn tages till vår upplagas ovanliga storlek och den jämna och utbredda spridning tillkännagifvandet därigenom erhåller.

Redaktionen af *Idun*.

Skaldernas kvinnor.

Små studier för Idun
af Emil Linders.

Inledning.

En af de skämtsamma historier, som tid efter annan synas i all världens tidningar, lyder så här:

Den unge författaren: Herr redaktör, skulle ni kunna använda min afhandling: »Hvad skalderna sagt om månen?»

Redaktören: Min herre, jag skall använda en afhandling af er, om ni väljer ett annat ämne, t. ex. »Hvad månen sagt om skalderna».

Till en del som det hände den unge författaren i denna historia, har det hänt mig. Jag frågade redaktören af Idun:

»Herr redaktör, kan ni använda några små studier öfver ämnet 'Huru våra skalders uppfattat och hvad de sagt om kvinnorna?»

Men i stället för att svara mig ungefär som hans kollega svarade, var Iduns redaktör nog vänlig att vilja öppna sin tidningspalter för mitt opus.

Och här har ni det, ärade läsarinor af Idun!

Mina artiklar äro hvarken djupsinniga eller uttömmande, de vilja blott några ögonblick samtala om vänner, som vi alla känna och älska.

Jag har medtagit såväl döda som lefvande diktare; i fall de senare anse att jag ej har rätt förstått dem, beder jag dem om förlåtelse härför. Viljan har då varit bättre än förmågan!

I.

Frans Mikael Franzén.

Bland de äldste män det finska broderlandet skänkt Sverige skall i alla tider nämnas Frans Mikael Franzén. Och det var ej blott en framstående kyrkans man, en lycklig psalmförfattare och värtalare, som vårt land i honom erhöill, dess kvinnor fingo i honom en af sina främste sångare.

När Tegnér och sedermera af Wirsén i sina sånger till Franzén hylla honom såsom »Selmas och Fannys skald» ange de med dessa ord fullständigt arten af Franzéns diktarkynne. Ty hvarken förr eller senare ha nordens kvinnor funnit en diktare, som så riktat sin sång just till dem och som besjungit dem på ett så behagfullt sätt som Franzén.

Smaken har förändrats under de femtio år, som svunnit sedan skalden gick bort, men ännu gömmes samma friskhet och färg i hans enkla dikter. Vår tid kanske drar på munnen, när den t. ex. i *Emmas klagan* läser huru

»Edvin kom därborta,
kom ej fram till mig!
Edvin såg sin Emma
och fördolde sig.»

Men våra mor- och farföräldrar förstodo den stackars Emmas sorg öfver sin otrogne älskare.

Och med undantag af Bellman lär väl knappast någon på svenskt språk diktande skald blifvit så mycket sjungen som Franzén. Han blef en nordisk Beranger, en Beranger, som sjöng om älskande ynglingar och ungmör, unga kvinnor, mödrar, mor-

mödrar och barn. Sina dikter tillägnar han sin Selma och i hennes namn kvinnan i Finland, det land, som då var hans, och som han sedan utbytte mot vårt. Huru vacker är ej denna inledningssång, hur förtjusande enkel dess form, trots förekomsten af sådana ord som »änglafficka»!

Och huru väl visar sig ej skalden känna till föremålen för sin sång, kvinnorna! Han har fattat ungmöns eviga längtan efter någon att älska, han har sett allt det ljuftva i hennes sinne, och han stannar beundrande, när

»Mamma sjunger och barnet lyss.»

I den vackraste af sina visor sjunger han:

»Unga flicka, i din vår,
bind dig myrtenkransen,
dansa medan du det får,
snart är du ur dansen.»

Snart en herre återstår
af den slaf, som smilar.
Barnet gråter, vaggan går,
och klaveret hvilat.

Rosorna i hymens bädd
taggar ha som sticka.
Vårre dock att, tvär och hädd,
gråna bort som flicka.»

Det är ej en mans råd till en kvinna, det är uttryck för hvad en kvinna känner och tänker i egen sak.

Och hade ej Franzéns sånger om och till kvinnorna kunnat förvärfva honom deras hjärtan, skulle han dock vunnit dem genom sina skildringar af de små och deras tankar och tycken. När han t. ex. i dikten *De moderlösa låter* »den yngsta», »den näst yngsta» och »den äldsta» samtala vid det kalla stoftet af den döda modern, är hvarje ord ett rörande uttryck för deras sätt att se och tänka.

Först och främst är dock Franzén kvinnornas skald, till dem återkommer han i de flesta af sina sånger; till och med i hans första och oskyldiga dryckesvisor insmyger sig ibland en tanke på någon Selma eller Fanny.

Och man får aldrig anledning tro att hans — skaldens — kvinnohängifvenhet blott är den konstgjorda källan till en bullrande ordström; hans dyrkan af kvinnorna är ett med det oskuldsfulla och innerliga i hans natur.

Därför hafva de nordiska kvinnorna orsak att med tacksamhet minnas den sångare, som för ett halft sekel sedan slöt sina dagar i Säbrå biskopsgård.

Från Iduns läsekrets.

Från »en ödemarksbo»,

en af våra kära läsarinor långt upp i Finland, erhöilo vi nyss ett hjärtligt bref, som lifligt glädt oss och för hvilket vi uppriktigt tacka. Måhända ett litet utdrag ur detsamma kan intressera äfven andra Iduns läsarinor. Här följer det:

Iduns julnummer kommer bra sent till oss ödemarksbor, här uppe i österbotten, men dessmer fröjdar det oss. Min lilla pys på ett år och några månader sträckte upp armarna mot Iduns-bilden på omslaget och jollrade: »Låt pussa tantti, aj paj tantti», och så gjorde han så solskensglada ögon mot den hjärteglada tanten.

Haf tack, en ensams fattiga tack, för den fröjd ni låtit komma oss till del, i det vi fått se Idun »hemma hos sig».

Man håller af enhver, som är med om att drifva det stora maskineriet, enhver som arbetar i Iduns verkstad. I där ute i stora världen, som ha'n

så mycket som förströr hjärta och sinne, I kunnen ej tänka er, huru vi ödemarksbor sitta och betrakta er tidning, *vår* tidning. Ja, jag kan den ut och in! Här störas ej intrycken i denna stora, öde tystnad, denna döda frid, detta eviga enahanda. Man funderar hit och dit och gör sig frågor, dem ingen besvarar.

Ja, nog har jag tänkt, det Idun gifver mycket arbete, men till så mycket kunde jag ej tro att det gick upp.

Ack, en liten bild härifrån dessa vida ödemarker kunde just tagas i Idun! Aldrig kunna våra afhållna svenska systrar tänka sig ens, huru ensamma några af Iduns läsarinor få vara! Utan bildadt sällskap få vi lefva år ut, år in, och döm om ej Idun i så fall är välkommen!

En dag var jag ytterst modfälld, hade god lust att snåsas och småbitas, men så föll mitt öga på Idun och en liten bit »Dåligt humör» — »Snäsiga huskors» m. m. — och ack, huru jag blygdes! Efter en stund såg min man glädt öfverraskad upp och sade: »Nå, har din kära Idun åter varit framme och ställt upp solvisarn?» »Ja, det har den, läs själf.» Och han gjorde det.

Tacksam för den stund, ni skänkt mitt lilla bref, och försäkrande er, att få rader låra ha gått ur ett mer uppriktigt hjärta än dessa,

tecknar jag
med tillgifvenhet och högaktning
*Ensam ödemarksbo
och liten husmor.*

Söders tack till Norden.

Fru Laura Lindholm har i dagarne till redaktionen insändt en skrifvelse med ett hjärtevarmt tack till alla de blomstervänner inom Iduns läsekrets, som med sina beställningar gynnat hennes blomsteraffär, Via Santa Chiara 2, Genua, samt en bön, att hon fortfarande — naturligtvis ej minst vid de många populära namnsdagarna under våren — måtte blifva på ett för henne och hennes faderlösa barn lika gagne- som välsignelserikt sätt ihågkommen.

Vid aftonlampan.

Bland de icke få här i Stockholm varande klubbar och föreningar finnes ingen, i hvilken bättre fruntimmer kunna komma tillsammans i all enkelhet för att utbyta tankar och roa sig. Visserligen finnes ett par föreningar för damer; men den ena sysselsätter sig med att diskutera allmänna frågor af vikt, och den andra fordrar för inträdet någon viss talang, och det är ej allom gifvet att hafva någon sådan.

Våra män, fäder, och bröder hafva de flesta sina klubbar och ordnar, där de ofta finna nöje och förströelse. Skulle det då ej vara skäl att några fruntimmer ur till ex. ämbetsmänna-, officers- och läkarefamiljer bildade en förening, där man hvarannan eller tredje vecka komme tillsammans med arbete, som kunde omväxla med sång och musik, med ett ord, där man kunde tillbringa utan anspråk några angenäma stunder? De som reflektera härpå behagade, inom 8 dagar, svara till »Fruntimmersföreningen», Västra Trädgårdsgatan 7, tidningskontoret, med utsatt namn och adress, så att ett möte kunde beramas för öfverläggning om saken.

A. R. 22.

Mellan morgon och afton.

Skiss för Idun af
Sophie Linge.

(Forts.)

De fastklistrade banden refvos af i vild fart, så att dammet yrde om dem, och sedan kom ordningen till öfverdraget. Bit efter bit lossades det från soffans olika delar och föll därvid i stycken under Hannas ifriga händer.

Det var som att plocka bladen af en blomma, som man fått af en kär vän, och brutalt trampa dem under fötterna.

Med handen nerstucken mellan sitsen och ryggstycket ref hon till sist lös tyget, som var fästadt där. Men hvad var detta!

När det släppte från dynan, följde ett litet föremål med och for långt ut åt golvet.

Hon böjde sig ned och tog upp det. En sammanviken papperslapp, gulnad af ålder och damm — intet annat.

Mekaniskt öppnade hon den lilla biljetten och utan att tänka på, huruvida det var rätt eller orätt, läste hon de rader den in nehöll.

I detta ögonblick ringde det på tamburklockan, och en stund därefter trädde frun i huset in.

På den gamla soffan fann hon Hanna liggande afsvimnad.

* * *

Hannas första tanke då hon åter kom till sans gällde den lilla biljetten, som hon ännu höll hopkramad i sin högra hand. Hon slöt handen ännu fastare omkring den och började först sedan att göra sig reda för, hvar hon för ögonblicket befann sig. Den gamla soffan föreföll henne så välbekant, men hon kunde ej strax fatta hvem det vänliga ansikte tillhörde, som lutade sig öfver henne.

»Hur står det till, fröken Gohte? Är det bättre nu? Ni såg så blek ut under frukosten, men jag anade ej att ni var så dålig.»

Man hade lagt en kudde under hennes hufvud, baddat hennes tinningar med eau de cologne. Hela rummet doftade däraf.

Hon ville resa sig upp, men kände sig ännu litet yr i hufvudet och måste åter lägga sig.

»Jag skall hämta ett glas vin åt er» — sade fru Reis — »det skall stärka er, och sedan skaffa vi en droska, så att ni får fara hem.»

»Nej, nej! — Det var endast en tillfällig svimning och jag är redan bättre. Om en liten stund kan jag nog fortsätta med mitt arbete.»

Och sedan hon fått det upplifvande vinet samt hvilat sig en liten stund, syntes hon vara så återställd, som om ingenting passerat.

Så såg det åtminstone ut för fru Reis, som lämnade henne med en förmaning att ej arbeta för ifrigt.

När Hanna åter blef ensam, öppnade hon handen, som hela tiden omslutit papperet, hvilket bränt som eld i sin gömma. Hon gick fram till fönstret för att kunna se bättre och ögnade ännu en gång igenom det.

»Guds vägar äro underliga,» hviskade hon för sig själf. »Elfva långa ödesdiga är behöfde den lilla biljetten för att hinna fram till mig. Och nu är det för sent — för sent!»

Hon kysste den och lade den omsorgsfullt in mellan bladen af en annotationsbok, som hon bar i fickan.

En stor chance — en af de största i hennes fattiga lif — hade gått förlorad för henne, någonting som aldrig kunde repareras, men ändå . . .

Det jublade inom henne och blodet, som nyss rusat till hjärtat, brann nu i skära rosor på hennes kinder. Om Malcolm i detta ögonblick kunnat se henne, skulle han glömt de elfva år, som lågo mellan förr och nu.

* * *

Då det led mot middagen, hade Hanna hunnit ett godt stycke med sitt arbete och fru Reis uttryckte sin belåtenhet därmed, när hon som hastigast tittade in för att höra, hur det var med henne.

(Forts.)

Ur notisboken.

Kronprinsessan i södern. Kronprinsessan inträffade i söndags i Florens och stannade där dagen öfver för att besöka prins Eugen samt anlände i måndags till Rom, där hon mottogs vid stationen af envoyén och friherrinnan Bildt.

Kronprinsessans krafter äro betydligt nedsatta och hon lider af svåra nervsmärtor, telegraferades i tisdags från Rom. Vädret är soligt.

Sveriges sjunde kvinnliga läkare. Med licentiatexamen aflades i lördags vid Karolinska institutet af med. kand. *Anna Ahlström* från Ystad.

August Blanches trotjänarinna. Den 14 d:s afed härstädes August Blanches mångåriga trotjänarinna å Malmgården, *Anna Stina Ersdöter*, i en ålder af nära 83 år. Hon fick alltså i 30 års tid öfverleva sin oförgätlige husbonde och äfven bevittna, hurusom det på minnen så rika forna hemmet, Malmgården, måst skatta åt förgängelsen.

En medalj, som aldrig hann fram. Svenska akademien hade i november månad förlidit år beslutit att vid sin högtidsdag den 20 december till fru Ahlborn öfverlämna sin mindre skådepenning i guld såsom en aktningsgärd med anledning af hennes mer än 40-åriga verksamhet vid utförandet af akademiens årliga minnespenningar. På grund af fru Ahlborns före högtidsdagen timade frånfälle kunde öfverlämnandet aldrig äga rum.

Engelskt främmande till kungabalen. Lady Hermione Blackwood, dotter till markisen af Dufferin och Ava, the honourable miss Littleton, dotter till lord Hatherton, miss Ramsden, dotterdotter till hertigen af Somerset, mrs Allhusen, dotter till the right honourable sir Francis Jeune, samt the honourable Alan Johnstone, förste sekreterare vid storbritanniska beskickningen i Köpenhamn, med maka gästa för närvarande vår hufvudstad. De förnåma resandena ha för afsikt att efter erhållen presentation på hovvet öfvervara hofbalen å konungens födelsedag i dag.

Mrs Annie Besant, den ryktbara engelska teosofen, gästar på nytt vår hufvudstad. Då Idun redan vid hennes förra besök, i maj år 1894, bringade den märkliga kvinnans porträtt och lefnadsteckning, kunna vi nu inskränka oss till ett kort omnämnande. Fru Besant har denna gång hängifvit sig åt den föga tacksamma uppgiften att här söka rehabilitera den i dubbel bemärkelse döda madame Blavatsky. Hennes första föredrag å Vetenskapsakademiens hörsal i måndags bevisades af en fulltalig publik, men få läto sig väl öfvertygas, utom de på förhand »troende», som ingen öfvertygelse behöfde. En sak måste man dock oafsedt allt erkänna i fru Besants talar-konst. Hon äger en underbar förmåga att hålla sitt auditorium fångsladt. Talet flyter utan en tvekan och utan en omsägning, absolut naturligt, skiftande med tanken och uttrycket; det är en konversation i stor och ädel stil, som redan i sig själf gör ett djupt intryck på åhöraren.

Teater och musik.

Kungl. operan hade till i måndags anordnat ett program af två så vidt skilda produkter som den djupt tragiska 2-aktsoperan »Navarresiskan» af J. Massenet och den burleska 1-aktsoperetten »Mjöl-narvargen» af Ivar Hallström. Och i båda dominerade fru Lindén, i den förra i titelrollen och i den senare, hvilken ej uppförts å k. operan sedan år 1871, som en rödhårig, dum bondpiga. Hon var här genomgående rolig och bidrog på verksamaste sätt att hålla publikens munterhet vid makt genom hela stycket, som för öfrigt är

en obetydlighet både till innehåll och musik. Denna senare innehåller dock flere rätt nätta och anslående melodier. Bland de uppträdande bör utom fru Lindén särskildt nämnas fröken *Thulin*, hvilken som bondflickan Martha denna afton var vid särdeles lycklig röstdisposition. Hr *Forsell* var ej öfven som mjölnaren Antonio, för sin häftighet Mjöl-narvargen kallad; dock föreföll han något tråkig. I den tölpiga mjölnardrängens roll var hr *Lemon* bra på sin plats; likaså hrr *Bergström* och *Grafström* som resp. arrendatorn och rättsbetjänten. Stycket väckte som sagt mycken munterhet hos den ganska talrika publiken, bland hvilken märktes konungen samt prins Carl med gemål. De uppträdande framropades upprepade gånger och till slut äfven prof. Hallström.

K. Dramatiska teatern uppförde i torsdags för första gången ett nytt svenskt originalarbete, »Gurli», lustspel i 3 akter af *Petrus Holmiensis*. Vi återkomma i nästa nummer.

Auliska kvartetterns tredje kammarmusiksoaré förliden fredag afton hade helt och hållet ägnats åt den store mästaren Beethovens minne och samlat en fulltalig, högtidsstämd publik, som med varmt bifall hyllade det pietetsfulla utförandet. Programmet inleddes med stråkkvartetten i C-moll, som bär opustalet 17, hvilket tyder på att den skrefs under tonsättarens yngre dagar, då han ännu ej hunnit det djup, som kännetecknar hans senare, mera svårforstådda arbeten. Denna kvartett gör dock ett lifligt intryck genom sin fjärdlösa enkelhet och bör lätt uppfattas af en hvar. Pianotriön i D-dur, programmets andra nummer, företer, med sitt opustal 70, en märkbar konstnärlig stegring, och denna framträder mest i det sällsamma Largot, som understundom låter nästan spöklikt. Aftonens sista nummer, A-mollkvartetten, op. 132, har slutligen delvis prägeln af det tungsinta grubbel, hvaråt mästaren under sin senaste period hängaf sig och hvilket gör hans arbeten från denna tid ej fullt så njutbara för den stora allmänheten. Ett undantag härifrån i nämnda kvartett utgör Adagiet som genom sin klarhet och skönhet verkar högeligen upplyftande.

Den gedigna musikstuden stannar helt visst länge i de närvarandes tacksamma minne.

Om Sjögrens-konserten i morgon lördag påminna vi ännu en gång. Här om någonsin borde man få möta fullsatt salong.

Fröken Pettersson.

Skiss för Idun af *Alf*.

(Forts. o. slut.)

»Ja, det finns bra många underliga tillfälligheter! Men nog måste det vara ledsamt för er kusin; tänk, att bli bjuden på teatern och icke ha tillfälle att gå! Att hon icke sände ett återbud . . .»

»Jag bad henne telefonera, om hon var hindrad, men . . .»

Ridån gick upp för tredje gången och åter hördes icke ett ljud annat än från scenen.

Efter tredje aktens slut gick hr Gylling ut i korridoren ett slag. Han frågade vaktmästaren om någon medelålders dam kommit sedan han gått in i salongen, men ingen hade syntts till. Herr Gylling meddelade detta åt Anna, då han inträdde på nytt.

»Var det icke litet sent att efterhöra detta nu först?» undrade Anna och betraktade honom skalkaktigt.

»Jo, kanske!» svarade han skrattande.

Och så började fjärde och sista akten.

Anna drog en djup suck, då ridån till slut gick ned för sista gången. Så vände hon sig till den främmande; båda hade rest sig upp.

»Jag får på det hjärtligaste tacka er, herr Gylling, för den vänlighet ni visat mig.»

»Det är jag, som får tacka er i stället, fröken; utan er hade jag fått sitta ensam hela kvällen och det är bra ledsamt.»

Anna närmade sig utgångsdörren, herr Gylling följde henne ut i korridoren, där han hjälpte henne på med kappan.

»Nu hoppas jag ni tillåter mig att följa er hem,» föreslog han, då de båda voro färdiga att gå.

»Åh, tack, jag är icke alls rädd att gå ensam.»

»Nej, det tror jag nog, men då jag nu inträngt i er kusins rättigheter, så låt mig också åtaga

mig hans skyldigheter. Er kusin skulle väl ha följt er, eller hur?»

»Ja, det hade han nog gjort, men, bästa herr Gylling, för er vore det...»

»Hvaråt bor ni?» frågade han afbrytande.

»Jag bor på ... gatan.»

»Jaså, ja, den gatan känner jag då på mina fem fingrar, ditåt går jag ofta.»

»Ni har bekanta där således?»

»Ja, min kusin bor der i n:r 48.»

»N:r 48!» utropade Anna förvånad, »det är just där jag bor också.»

»Åh, verkligen; då kanske ni känner till min kusin, hon bor fyra trappor upp, fast hon har då nyligen flyttat dit, förstås.»

»Hvad heter hon då?»

»Åh, ni kan inte tro ett sådant poetiskt klingande namn hon bär, hon heter Anna Pettersson.»

»Anna tvärstannade midt på gatan.»

»Hvad fattas er?» frågade herr Gylling och betraktade förundrad sin följeslagarinna.

»Anna Pettersson!» upprepade hon med ett tonfall af förskräckelse. »Åh, nu förstår jag alltsamman.»

»Ja, men det gör inte jag!»

»Ni skref ett bref till henne och bjöd henne på teatern...»

»Ja, det slår in, men hur vet ni det?»

De gingo helt långsamt framåt.

»Jo, ser ni, det brevet fick hon aldrig.»

»Hvad säger ni!»

»Det kom i en annans händer, det finns mer än en, som heter — Anna — Pettersson.»

Nu var det hr Gylling, som tvärstannade.

»Skulle ni också?...»

Anna bara nickade till svar.

Då brast herr Gylling ut i det mest uppsluppna och hjärtliga skratt. Anna förmådde icke dela hans munterhet. Hon kände sig tvärtom helt illa till mods och hon stod endast och stirrade dystert ned i Norrström. De hade gått utefter stranden och voro nu nära Gustaf Adolfs torg.

Herr Gylling blef plötsligt allvarsam. Det gjorde honom ondt om Anna, som stod där så förlägen. Helt sakta fattade han hennes hand och sade vänligt:

»Seså, fröken, var nu icke ledsen, utan försök att se saken från dess komiska sida; det är ju så obeskrifligt löjligt, det här lilla missödet.»

»Jag trodde ni skrattade åt...»

»Åt hvad?»

»Åt att jag — heter — Pettersson.»

Än en gång ryckte det i herr Gyllings mun- gipor och han var nära att på nytt brista ut i skratt, men lyckades dock att lägga band på sin munterhet. Han tog Annas hand och lade den på sin arm och så förde han henne helt ridderligt vidare på vägen hemåt.

»Ni tycks då verkligen sörja på allvar öfver det namn ni fått,» sade herr Gylling och böjde sig emot Anna för att se in i hennes ögon.

Men hon vågade icke lyfta sina blickar mot hans och hennes läppar darrade nervöst.

»Ja!» suckade hon svagt, och det lät nästan som en snyftning.

»Det får ni icke göra, det är orätt; hvarje namn är bra så länge det bäres med heder, och dessutom, för mig finnes knappast ett kärare namn på jorden än just Anna Pettersson.»

»Åh!» utbrast Anna, och denna gång såg hon upp till honom med ett uttryck af den högsta förvåning.

»Skall jag tala om för Er, hvad kusin Anna varit för mig?» frågade herr Gylling. »Det skall måhända försona er med att bära samma namn som hon.»

Och så berättade han för sin nya bekantskap och Anna lyssnade med synbart intresse och njöt af att höra den väljudande stämman.

»Jo, ser ni, min mor dog då jag var femton år och det är sjutton år sedan dess. Hon hade varit sjuklig i många år och hushållet hade gått bra nog vind för våg, och jag och mina två bröder hade växt upp till riktiga vildar. Det var icke lätt för far att med endast främmande hjälp styra i det lilla hemmet. Min kusin, Anna, som är tretton år äldre än jag, bodde då i landsorten. Hon var förlovad med en handlande i en småstad, men samtidigt med mammas död bröts denna förlofning. Orsaken vet jag ej, Anna har aldrig talat om sin hjärtesaga. Jag vet blott, att hon sörjde mycket, och för att komma ifrån de ledsamma förhållandena därhemma reste hon hit till Stockholm för att söka någon anställning. Hvad var då naturligare än att hon kom till oss? Anna behöfde ett hem och vår far en värdinna för sitt hus, för att nu inte tala om hvad vi pojkar behöfde. Och ni må tro, fröken, att min kusin skötte så väl det ena som det andra med

både förstånd och kraft. Hvilken förmåga hon hade att få oss att lyda hennes minsta vink, och hur öm hon var mot stackars pappa! Ja, hon blef snart outhärlig för oss alla, och så kom hon att stanna kvar hos oss, till dess vår far dog och det lilla hemmet upplöstes. De första åren var hon mycket tyst och sorgsen och mången gång öfverraskade vi henne med tårar i de vackra ögonen, men vi pojkar muntrade snart upp henne, vi skämtade och rasade, till dess hon måste skratta åt oss, hon slapp oss icke för resten, förrän vi fått henne riktigt glad. Hon har sagt oss sedan, att vi blefvo hennes räddning från förtviflan, sanningen är, att hon blott ledde för oss i ständig uppoffring af sig själf. Säg, fröken, tror ni ännu, att jag skrattar åt namnet Anna Pettersson?»

»Nej, det tror jag nog inte, men...»

»Seså, var nu inte klenrogen! Namnet återför alltid glada, ljufva minnen för mig, om hemmet och om den lyckliga ungdomstiden, och från i dag har jag ju en ny anledning att minnas det med glädje.»

Åter böjde han sig fram emot Anna och betraktade leende det lilla, sorgsna anletet.

Hon svarade med ett svagt leende.

»Ack, den som kunde göra sig så nyttig och bli så afhållen som er kusin.»

»Åh, det är ni nog också!» försäkrade herr Gylling med bestämdhet.

»Ack, nej, jag har ingen anhörig, jag!»

»Nå, än kusinen då, han, som bjöd er på teatern!»

»Ja, hur han bar sig åt, det såg ni, han kom ju inte ens!»

Herr Gylling skrattade uppsluppet, och denna gång instämde Anna oemotståndligt. Så blefvo de båda tysta igen.

»Vill ni inte tala om litet om er själf?» frågade herr Gylling slutligen.

»Det är inte mycket att berätta. Jag har plats på grosshandlar Yxbergs kontor, för öfrigt är jag inackorderad hos fru Holm tillsammans med flera andra, som inte ha ett eget hem.»

»Det måste vara svårt för en ung flicka att bo så där bland främmande.»

»Ja, nog är det tungt ibland!» suckade Anna.

De veko just af från Drottninggatan. Anna kände en viss beklämning vid tanken på, att hon nu strax skulle skiljas från den godhjärtade främlingen. Då frågade han ifrigt, liksom om han just fått en ingifvelse:

»Hör nu, fröken, har ni inte lust att göra bekantskap med min kusin, eftersom ni ändå bor i samma hus? Det skulle glädja henne mycket.»

»Ja, jo, men hur skulle det gå till?»

»Det vore då den enklaste sak i världen! Ni kan ju göra er ärende med att framlägga brevet och förklara hvarför det ej kom i hennes händer. Säg, vill ni göra det?»

Anna rodnade som en ros, då hon märkte hans ifrigt forskande blick.

»Ack, svara nu ja!» — bad herr Gylling ännu en gång helt enträget, och i samma stund stannade de framför n:r 48.

»Bara hon inte blir ond på mig!»

»Hon som är själfva godheten! Nå, får jag ert löfte?»

»Ja, ni får väl det då.»

»Tack, tack, det var snällt af er, och lita på, att jag snart skall besöka kusin Anna, för att höra, om ni hållit ert löfte. Farväl, fröken;»

»Farväl, herr Gylling, och tack för er vänlighet.»

De skakade hand som gamla bekanta, herr Gylling lyfte på hatten och bugade artigt. Så gick han med raska steg därifrån, sedan han dock först lyssnat till det försvinnande ljudet af Annas lätta steg i förstugan innanför den stängda porten.

Anna delade rum med fröken Vendla Holm, dottern i huset. Denna vaknade, då Anna trädde in i rummet.

»Var det roligt?» — frågade hon sömnigt och vände sig emot Anna.

»Ja, förtjusande!» svarade Anna med öfvertygelse.

»Jo, det duger att ha en kusin, som bjuder på teatern!» mumlade Vendla, och så somnade hon igen.

Men Anna låg länge och vred sig i bädden, innan hon äntligen fick ro. Och då hon vaknade andra morgonen, trodde hon nästan, att hon drömt sitt lilla äfventyr. Beviset om sanningen fann hon dock i sin klädningsficka; det var det lilla brevet till »kära Anna» från »din tillgifne kusin Karl!»

På aftonen dagen efter det omtalade lilla äfventyret satt fröken Anna Pettersson den äldre helt ensam i sitt rum med ett arbete i handen.

Hon bebodde en liten treflig lägenhet 4 tr. upp, bestående af ett rum, kök och tambur. Allt var så nätt och prydligt i det lilla hemmet och hvarje småsak vittnade så tydligt om smak och ordningssinne. Några dyrbarheter funnos ej därinne, endast ett helt enkelt möblemang och som prydnad på väggarna blott en mängd porträtt. Öfver den högkarmade soffan blickade hela familjen Gylling emot den inträdande. Öfverst syntes den afidne morbrodern och hans hustru, därinunder deras tre söner, dels som barn, dels som vuxne.

På väggen midt emot fann man fotografier af Annas föräldrar samt af henne själf som tjuguarig ungmö. Anna var fyrtiofem år nu, och dock fann man tydlig likhet mellan henne och porträttet på väggen. Det var samma vackra, regelbundna drag, endast ögonen ägde icke mer så gladt som förr. Men det låg ett uttryck af stilla frid och förnöjsamhet öfver Annas drag numera, och hon syntes trifvas så väl i sin lilla värld med alla de kära ansiktena omkring sig.

För tillfället höll hon på med att montera en luft dyrbara gardiner, ett arbete som hon mottagit på beställning. De flitiga fingrarna ilade så snabbt fram och tillbaka; då stördes hon helt plötsligt af en blyg knackning på tamburdörren. Hon skyndade att öppna. Därute stod en ung flicka om tjugufyra år på sin höjd. Hon var barhufvad och i stället för ytterplagg hade hon endast en schal helt löst kastad öfver axlarna.

»Det är ju fröken Anna Pettersson?» frågade den främmande med en liten nigning.

»Ja, det är jag; var så god och stig in.»

»Jag tackar.»

Anna betraktade nyfket den lilla ljusa uppenbarelsen och kunde icke förstå, hvar hon sett henne förut.

»Hvarmed kan jag stå till tjänst?» frågade hon, då den främmande synbart tvekade om, hur hon skulle begynna sitt ärende.

»Jo, här är ett bref till fröken; det kom i går morse, och som jag har aldeles samma namn som ni och bor här i samma hus, så har det af misstag kommit i mina händer. Var god och ursäkt, att jag brutit det, jag rådde inte för förväxlingen.»

»Från Karl Gylling!» utbrast Anna den äldre i det hon tog brevet ur Anna den yngres händer.

Hon läste det med synbar förvåning.

»Åh,» utbrast hon, då hon läst de få raderna, »det synes som om jag gått miste om en inbjudning på teatern.»

»Ja,» svarade den andra, »men jag var där i stället.»

»Med Karl?» sporde Anna den äldre med vidöppna ögon.

»Ja!» svarade Anna den yngre, i det hon blef röd öfver hela ansiktet och sänkte blicken mot golvet.

»O, så lustigt, det måste ni berätta för mig, stig in och sitt en stund, så är ni snäll, det skall bli riktigt roligt att höra.»

»Ni är väl inte ond på mig?» sporde Anna i bönfallande ton, i det hon steg öfver tröskeln till fröken Petterssons lilla trefliga rum.

»Ond!» utropade denna, »o, nej, visst inte. Jag uppskattar välmeningen som om jag verkligen fått njuta af inbjudningen, och ni kunde ju inte rå för misstaget. Tänk, att ni också heter Anna Pettersson och bor här i huset!»

»Ja, jag bor två tr. upp och är inackorderad hos fru Holm.»

»Ack, jag tyckte väl att jag sett er förut. Vi ha ju mötts många gånger i trapporna.»

Det första Anna lade märke till, då hon inträdde i det obekanta rummet, var Karl Gyllings porträtt, som blickade emot henne, och då för en stark rodnad öfver hennes kinder. Den andra märkte det och log öfver den unga flickans synbara förvirring. Som en blyxt för genom hennes hufvud en aldeles ny tanke. Tänk, om Karl genom det lilla äfventyret skulle ha funnit sin utkorade för lifvet! Hon betraktade prövande sin nya bekantskap och fann sig allt mer tilltalad af det lilla älskliga ansiktet; så bjöd hon henne att sitta ned i soffan, och nu måste Anna utförligt redogöra för gårdagens händelse.

Så småningom öfvervann hon sin förlägenhet och hon berättade enkelt och naturligt om sina små förhållanden, hur hon öfverraskats af den oväntade bjudningen från kusin Karl, hur dagens arbete gått som i en lycklig dröm, därefter om sin ångest då kusin Karl uteblef och slutligen

CAKES fullt jämförbara med de engelska försök! C. W. SCHUMACHER SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär pristekvant.

med hvilken välvilja och synbar grannligheten herr Gylling förbarmat sig öfver henne. Anna den äldre lyssnade med stort intresse, gjorde då och då en fråga, och utan att Anna den yngre ens visste hur det kom sig, hade hon för sin nya väninna redogjort för hela sin lilla lefnadssaga. På detta sätt gingo snart ett par timmar och Anna kände sig så obeskrifligt lycklig under inflytandet af den äldres osökta deltagande. Anna reste sig slutligen för att gå, men det ville fröken Pettersson icke höra talas om. »Nej, nu måste ni stanna,» sade hon ifrigt, »säg, vill ni inte i all enkelhet dricka en kopp te med mig och låtsa som om vi vore gamla bekanta? Jag känner er ju numera, ända sedan barn domen,» försäkrade hon, därmed åsyftande Annas förtroliga meddelanden. Anna hann icke svara; en knackning på tamburdörren kom de båda damerna att hastigt spritta till. Fröken Pettersson skyndade att öppna. »Nej, se, är det du!» — hördes strax därefter hennes stämma helt muntert därute i tamburen. »Ja,» svarade en manlig röst, som kom lilla Annas hjärta att skena, där hon satt lyssnande inne i rummet, »jag måste hit för att tala om ett litet missöde med ett bref, har någon varit här och nämnt någonting?» »Hvem menar du då skulle ha varit här?» sporde kusin Anna och såg helt oskyldig ut. »Har ingen varit här, ingen alls?» frågade åter Karl Gylling med förundrad min. »Här ha nog varit många, dels på förmiddagen med nya beställningar på arbeten, dels...» »Men jag menar en ung flicka, hon bor här i huset... Vet du, det var ett förtjusande äfventyr, jag måste berätta...» Fortsättningen dog bort på hans läppar. Han hade just stigit öfver tröskeln till sin kusins rum och där fann han Anna stående blyg och förvirrad och rodnande ända upp till det ljusa håret. »Hvad ser jag, min nya bekantskap sedan i går!» utropade han i omisskänligt glad ton. »Det var då snällt af er, att ni icke glömde ert löfte.» Därpå vände han sig till sin kusin och höjde

handen mot henne med en lekfullt hotande åtbörd. »Så du kan narras, Anna, nog vet du om händelsen med brevet!» »Ja, käre Karl, det vet jag och jag tackar dig hjärtligtast för din välmening. Hvad jag förlorade i går har jag dock fått riklig ersättning för i dag, och jag hoppas, att jag för framtiden förvärfvat en ny liten väninna.» Hon smekte vänligt Annas hand, i det hon yttrade detta, och Annas hjärta rördes, så att hon fick tårar i ögonen. »Hvad ni är god mot mig,» svarade hon sakt. Karl Gylling tyckte att hon liknade en liten fågelunge, som fallit ur boet, och han fick med ens en sådan besynnerlig lust att stöda och hjälpa henne. Det var blott tjugufyra timmar, sedan han såg henne första gången, och likväl genomfors han af en plötslig aning om, att hon skulle komma att äga betydelse för hela hans framtid. Det blef en stämmingsfull tystnad i det lilla rummet. Kusin Anna log ett vemodfullt löje vid tanken på sin egen ungdom. En får ville nödvändigt tränga fram i ögonvrån, men det fick den ej lof till. Hon ryckte upp sig helt hastigt och yttrade muntert: »Nu stannar du naturligtvis hos mig till kvällen, Karl, fröken Anna har också lofvat att stanna. Och nu få ni språka, medan jag går ut i köket och styr om den storartade supén.» Hon beredde sig att lämna de båda unga på tu man hand, men Anna bad då helt bevekande att få hjälpa till med anordningarna. Hon vågade icke vara ensam med Karl, hon kände sig så sällsamt förvirrad. Och Karl satt i sin kusins bekväma gungstol och njöt af att betrakta lilla Anna, där hon helt beställsamt gick ut och in mellan köket och rummet. »Hvad det klär er att vara husmor,» yttrade han, »det roar er visst mycket att ha sådana där husliga bestyr?» »Ack, ja; om jag hade en sådan verksamhet i stället för att sitta dagen lång på kontor och bara skriva och räkna. Men om jag får råd en gång, så...»

»Nå, hur skall ni då ha det?» »Jo, då skall jag ha ett eget litet hushåll som er kusin; jag skall då hyra en liten lägenhet och...» »Lycklig då den, som får dela den med er!» »Det blir nog ingen,» menade Anna och rodnade som en ros. »Jo, det tror jag bestämdt!» Samtalet afbröts, ty kusin Anna kom i det samma in med teet. Det blef en glad supé på tre man hand, och lilla Anna kände det, som om hon varit hos anhöriga. Det blefvo de ju också snart, ty känslorna vakna så lätt om våren! Mången gång sutto sedan de tre förtroligt tillsammans, och så, när det led mot sommardag, ställdes det till fest i fröken Petterssons lilla bo, fyra tr. upp i n:r 48. I den högkarmade soffan satt lilla Anna med en glänsande ring på sin vänstra hand, och bredvid henne satt Karl Gylling, den öfverlycklige fåstmannen. »Nå, min älskling,» frågade han och drog henne ömt intill sig, »har du nu försonat dig med namnet Anna Pettersson?» »Nej,» svarade hon rodnande, »jag har aldrig längtat så mycket som nu — att få byta bort det mot ett annat.» De sista orden hörde han ej, dem fick han gissa sig till. Det var då också hans eget fel; han kunde väl ha låtit henne tala till punkt, innan han tillslöt hennes mun med sina varma kyssar!

Innehållsförteckning:

Emilie Kullman; af Mari Miki. (Med porträtt.) — Om est la femme? Af Steffen. — Gif akt på allarmsignalen. — När de fara... Af Adi. — Parisiskor; några iakttagelser och reflexioner af en psykolog; af Esse. — Skaldernas kvinnor; små studier för Idun af Emil Linders. Inledning. I: Frans Mikael Franzen. — Från Iduns läsekrets: Från »en ödemarksbo». Södersöta till Norden. Vid aftoulampen. — Mellan morgon och afton; skiss för Idun af Sophie Linde. (Forts.) — Ur notisboken. — Teater och musik. — »Fröken Pettersson»; skiss för Idun af Ali. (Forts. och slut.) — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

Mitt första är betydligt I verkningar och mått Och därtill mycket prydligt Samt tål vår granskning godt, Ibland det dansa syns i ring, Ibland så ger det dödligt sting.

Mitt andra lätt och smidigt På jakt ibland oss går, Och både sent och tidigt Sitt villebråd det når; Men också har det — som jag tror — Till vapen bortåt tjugu klor.

Mitt hela i optiken Sin enda lösning har Och öfver land och riken I namn af norrsken drar. Som barn vi leka än »ta fatt» Med denna stora framtidsskatt.

A. M.

Apokop.

»Som man är klädd, så blir man hädd, — Man måste med sin tid ju följa, Men under ytan, är jag rädd, Kan mycken skröplighet sig dölja. Ett »fattigdomsbevis» man kan Med goda skäl mitt första kalla. Det bärs af kvinna, bärs af man, Men märk, jag säger, — ej af alla. Mitt andra är ett land, rätt stort, Beläget långt från kalla Norden,

Med silver, guld på mången ort — Ett bland de rikaste på jorden. Ett namn det är mitt tredje se'n, Med hvilket mannen brukar ståta. Ja, gissa nu — dock ej på Sven — Här slutar jag min lilla gåta.

Moster Lisa.

Ifyllningsuppgift.

Grid for a word puzzle with letters n, d, d, o.

Hvar och en af kvadratens 36 rutor skola fyllas med en bokstaf, så att de vågräta raderna beteckna:

- 1) stad i Frankrike, 2) flod i Nordamerika, 3) stad i England, 4) stad i Hindostan, 5) stad i Portugal, 6) kanton i Schweiz.

Ar den rätta lösningen funnen, så skola de tredje och fjärde lodräta raderna vara lika med de tredje och fjärde vågräta (korset).

Sibylla.

Ordgåta.

Följande bokstäfver och stafvelser sammansätts till åtta ord, hvilkas begynnelse- och slutbokstäfver hvar för sig bilda namnen på två kungliga lustslott.

Bokstäfverna äro: al, al, d, de, des, en, end, er, g, kal, l, lin, lom, lö, m, m, in, n, no, näs, ra, ri, sa, t, u, åd.

Orden äro: 1) tysk stad, 2) mansnamn, 3) udde,

Stafvelsegåta.

24x24 grid for a word puzzle.

Äro orden rätt funna, bilda bokstäfverna i de med kors markerade rutorna en konungs valspråk.

Ge, rå, pa, is, g, sa, n, tj, l, ån, or, na, si, gne, ha, m, t, la, de, un, to, hal, fva, ket, sta, å, kr, i, na, b, ta, m, ta, ok, ös, ob, l, ko, el, em, nab, ra, sta, ta, n, mol, ot, r, l, mo, är, mol, fal, ka, ge, v, al, ka, kö, l, an, m, at.

De 24 orden äro:

- 1) Stad i Sverige, 2) Matväxt, 3) Blomma, 4) Verb, 5) Stad i Norge, 6) Djur, 7) Hufvudbonad, 8) Afgud, 9) Vapen, 10) Matväxt, 11) Mansnamn, 12) Räkneord, 13) Bruk i Sverige, 14) Å i Sverige, 15) Fruntimmersnamn, 16) Kroppsdel, 17) Magnat, 18) Lyser och sprakar, 19) Bostad för husedjur, 20) Badort i Norge, 21) Verb, 22) Mineral, 23) Mineral, 24) Mansnamn.

- 4) svensk stad, 5) flod, 6) spansk ämbetsman, 7) brunnsort, 8) finsk stad.

Triangelgatan: Paris, adel, rep, il, s.

Sifferproblemet:

9x9 grid for a number puzzle.

Lösningar.

Logogrifen: Mistluren; mur, lut, lim, rem, tum, mil, is, il, stum, tur, rim, Truls, enris, must, lin, slut.

Charaden: Smör-gås.

Prokopen: Gryta, ryta, yta.

Kapselgatan: Abel, Enoch, Svante, Agata, Set, Tord, Sylvester, Adam, Carl, Otto, Erik, Knut, Nestor, Emma, Jan, Eva, Justina, Prisca, Johan, Amos, Rebecka, Erland.

Ordgåtan: När björnen är skjuten äro alla modiga.

Artemoremet: Polykarpus; korp, Po, lyra, Paul, ros.

Kaffe,

patentrostadt och konserveradt i enl. med Professor Liebig's metod, hvarigenom det står sig i flere månader, i fina blandningar: Java, Mokka, Plantage m. f. Fabriksbod 9 Biblioteksgatan, Sthlm.

Förädlade Kaffetillsatser, analyserade af Dr Setter berg och Ingeniör Landin. Gör kaffet homogent, välsmakande, sundt, närande och billigt. Begär hos er närmaste handl. Kronkaffe och Utställningskaffe.